

Prikaz

Rukopis primljen 15. 1. 2020.

Prihvaćen za tisak 16. 11. 2020.

<https://doi.org/10.22210/govor.2020.37.06>**Iva Bašić***ibasic@ffzg.hr*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska

10. međunarodni znanstveni skup *Istraživanja govora*. Zagreb, Hrvatska, od 5. do 7. prosinca 2019. godine

Međunarodni znanstveni skup *Istraživanja govora* održan je od 5. do 7. prosinca 2019. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Skup je organizirao Odsjek za fonetiku, uz pokroviteljstvo Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, Sveučilišta u Zagrebu te Gradske skupštine Grada Zagreba. Na skupu je održano 50 izlaganja, a okupljeni znanstvenici pristigli su iz brojnih zemalja: Engleske, Irske, Škotske, Njemačke, Slovenije, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Srbije, a najbrojniji su bili izlagači iz Hrvatske. Svakog je dana održano po jedno plenarno predavanje te četiri sesije izlaganja, od kojih su posljednje dvije u danu bile paralelne. Prvog je dana plenarno predavanje održao profesor Jonathan Harrington sa Sveučilišta u Münchenu (Njemačka), u koautorstvu s doktorandicom Johannom Cronenberg te dr. sc. Micheleom Gubianom. Profesor Harrington, u zanimljivom izlaganju na temu *Mjerenje glasovnih promjena na temelju govorne dinamike | Quantifying sound change from speech dynamics*, predstavio je rezultate primjene FPCA analize (engl. *Functional Principal Component Analysis*) na dvije vrste glasovnih promjena: preaspiraciju i postaspiraciju u andaluzijskome španjolskom te na diftonge u novozelandskome engleskom jeziku. Prezentirani rezultati pokazali su da su dinamičke metode, poput FPCA analize, korisne u razumijevanju sinkronijskih osnova barem dviju glasovnih promjena te da u budućnosti valja ispitati povezanost glasovnih promjena, govorne dinamike te modela u kojima su fonološke kategorije poboljšane prema percipiranome govornom signalu. Drugo je plenarno predavanje održao profesor Alan Wrench sa Sveučilišta Queen Margaret u Edinburghu (Velika Britanija) te Articulate Instrumentsa. Putem mrežne kamere, u predavanju pod naslovom *Fiziološki pogled na govornu produkciju | A physiological view of speech production*, prof. Wrench prikazao je širok raspon instrumentalnih pristupa istraživanju govorne produkcije (EMA, EPG,

MRI, UZV, EGG itd.), naglašavajući pritom njihove prednosti i mane pri mjerenju i interpretaciji rezultata. Treće je plenarno predavanje, pod naslovom *Govorni razvoj djece i jezično-artikulacijska ograničenja / Child speech development and lingual articulatory constraints*, održala profesorica Natalia Zharkova sa Sveučilišta Newcastle (Velika Britanija). Prof. Zharkova u izlaganju je raspravljala o tome kako djeca odgovaraju na različite artikulacijske izazove tijekom cjelokupnoga govornog razvoja. Rezultati istraživanja pokazali su da se dinamika jezične koartikulacije između preadolescenata i odraslih razlikuje u koordinaciji jezika i čeljusti. Također, prof. Zharkova je istaknula da zahtjev za dostizanjem perceptivno ispravnoga glasnika ponekad nadvlada glatki koartikulacijski prijelaz između konsonanta i nadolazećeg vokala, na što su uputile izgovorne razlike između mlađe djece i adolescenata.

Prvog dana održane su četiri izlagačke sesije kojima su bila obuhvaćena predavanja na temu koartikulacije, percepcije i atipičnoga govora, ortoepije te povezanosti govora i dobi. Predavanja su trajala 15-ak minuta, a diskusija pet. Službeni jezici skupa bili su hrvatski i engleski te neki jezici s područja bivše Jugoslavije. Izlaganja su bila vrlo zanimljiva, a konstruktivnim raspravama sudionici skupa izmjenjivali su rezultate i saznanja iz vlastitih istraživanja. U vremenu predviđenom za diskusiju otvorena su i pitanja za buduća istraživanja te se raspravljalo o aktualnim fonetskim temama šireg spektra. Na kraju prvog dana organizirano je piće dobrodošlice na kojem su se sudionici, u ugodnoj atmosferi te uz ukusnu hranu i piće, bolje upoznali i izmijenili radna iskustva s prijašnjih susreta. Drugog dana održane su tri izlagačke sesije sljedećih tematika: spontani govor i fluentnost, učenje i poučavanje govora te javni govor i estetika. Također, održan je i okrugli stol na kojem su sudjelovali Blaženka Martinović sa Sveučilišta u Puli s temom *Hrvatska naglasna norma na početku 21. stoljeća (od teorije i prakse do natrag)*, Dejan Sredojević sa Sveučilišta u Novome Sadu s temom *O standardnim realizacijama akcenta*, Zenaida Karavdić s Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu s temom *Stabilnost akcenatske norme u bosanskom jeziku* te Hotimir Tivadar sa Sveučilišta u Ljubljani s temom izlaganja *Vloga pravorečja, poučavanja in lektoriranja govora v Sloveniji*. Izlaganja su bila vrlo zanimljiva te su ukazala na neka pitanja koja su postavljena prije 20-ak godina, ali su danas još uvijek otvorena i jednako izazovna kao i nekada. Kratko preostalo vrijeme za diskusiju otvorila je predsjednica Programskog odbora izv. prof. dr. sc. Jelena Vlašić Duić. Izlagači i sudionici skupa raspravljali su o ortoepskim pitanjima u hrvatskom, slovenskom, srpskom i bošnjačkom jeziku, o statusu ortoepije nekada i danas te o njezinim vizijama i zadacima u budućnosti. Posljednji dan skupa

Istraživanja govora održane su tri izlagačke sesije s temama: fonetika i fonologija, jezik i govor te koartikulacija. Interes sudionika o ovoj temi, ali i drugim temama koje su bile zastupljene u svim izlagačkim sesijama, nastavljen je u diskusijama i u stankama za kavu.

Iznimne pohvale valja uputiti organizatorima skupa, ponajviše predsjednici Programskog odbora izv. prof. dr. sc. Jeleni Vlašić Duić te predsjedniku Organizacijskog odbora izv. prof. dr. sc. Marku Likeru. Svo vrijeme, ideje i trud uloženi u organizaciju skupa odrazili su se na konferenciju koja je u svakom pogledu bila izvrsna. Velike zahvale svakako zaslužuju i studenti koji su svojim volonterskim radom olakšali posao Organizacijskom odboru i učinili skup ugodnijim. S velikim očekivanjima postavljenima na dosadašnjim *Istraživanjima govora*, veselimo se sljedećem skupu koji će se održati 2022. godine u Zagrebu.
